

16.03.17

Kulturdepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

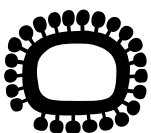
Remissvar från Folkrörelsernas Konstfrämjande angående Ny museipolitik – Museiutredningen 2014/15 (SOU 2015:89)

Folkrörelsernas Konstfrämjande har uppdraget ”konst för alla” – ett uppdrag som följt organisationen sedan starten 1947. Det utgår från övertygelsen om folkbildningens och konstens betydelsefulla roll i ett demokratiskt samhälle, och vikten av att alla ska ha tillgång till konstnärliga uttryckssätt, både genom att göra och uppleva. Konstfrämjandet fungerar ofta som en brygga mellan ideella föreningars engagemang och det professionella konstlivet.

Utredningens omslag visar utställningen Rörelse i konsten från 1961. Det är ett fint exempel på konstens innovationsförmåga: Här en katalysator som öppnar upp tankar om vad ett museum kan vara. Omslaget är tyvärr det enda exemplet som lyfter konstens innovationspotential och konstfältet är uppenbart utredningens blinda fläck.

I övrigt verkar utredningen lyssnat till institutionerna och lämnar välmotiverade förslag utifrån museernas behov. Sammanfattningen följs av en fin historisk genomgång av museernas framväxt, utveckling och önskade roll i samhällsutvecklingen. Genomgången av tidigare utredningar belyser också detta. Ur MUS-65 kommer Riksutställningar som omgående blev en viktig samarbetspart för Konstfrämjandet. Det första samarbetet var utställningen Multikonst som hade 400 000 besökare och miljontals TV-tittare 1967.

Riksutställningars uppdrag att främja samtidskonstens utveckling och spridning i samhället har sedan dess genomförts med många samarbeten och olika metoder. Sakkunskapen har stor betydelse i ett så brett uppdrag. Det är lätt att glömma det när konsten idag brukas av så många och dyker upp överallt. Inte minst kulturhistoriska museer använder konsten för att

Konstfrämjandet

T + 46 (0)76 170 32 73
info@konstframjandet.se
www.konstframjandet.se

Swedenborgsgatan 1
118 48 Stockholm

syresätta sin verksamhet. Konsten kommer in, kommenterar samlingar och ger nya perspektiv på verksamheten. Samtidigt som konsten gör ett konkret och klagörande arbete i museerna osynliggörs den alltså i museiutredningen(!)

Ett tydligt exempel för utredarna kunde varit ”The White House” från Konstfrämjandet Västerbotten som nu visas på Västerbottens museum. Samarbetet bygger på att Konstfrämjandet initierar idén, söker pengar och genomför projektet. Museet öppnar upp och fem konstnärer kommer in och ifrågasätter samlingarna, aktualiserar dessa och skapar en mångfald historier. Detta sker inte av sig själv. Nyckelorden är öppenhet hos institutionen, gemensam sakkunskap, samt ett hårt och envist arbete för att konsten ska verka och få effekt.

Utredningen visar med sitt förbiseende att ett samtidskonstupdrag är viktigare än någonsin.

Förutom att värna konstupdraget vill vi föreslå skärpta skrivningar i syfte att öppna upp museernas verksamhet för ökade samarbeten med civilsamhället. Det finns stor kunskap och stort engagemang inom civilsamhället, även inom andra områden än konsten. I Sverige finns det en stark och levande folkrörelse; för varje folkbildande uppdrag borde det ses som närmast ett tjänstefel att inte samarbeta med dem.

Om museerna ska tillåtas avyttra delar av sina samlingar bör därför ideella organisationer inom fältet tillfrågas. Materiella tillgångar kan också generera intresse och folkbildning. Ett konkret exempel kommer från en av Konstfrämjandets medlemmar, Folksam: När huvudkontoret vid Skanstull i Stockholm byggdes om till öppna kontorslandskap blev konst från 1200 kontorsrum över och skänktes till Folksams konstförening som nu har 600 medlemmar.

Om Statens konstråd gjort likadant hade den ”överblivna” statliga konsten kunnat tillfalla intresserade konstföreningar. Det hade kunnat vara ett incitament för ett kvalitetshöjande program, där deltagande konstföreningar

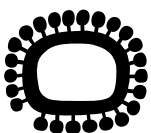
förbinder sig att köpa professionell konst och verka för konstbildningen hos sina medlemmar. Det som sker nu är istället att Statens Konstråd sänker värdet på konstverken genom att rama ur dem och arkivera konsten till stora kostnader och ingen nytta.

En myndighet kan sköta sitt uppdrag till punkt och pricka, men resultatet kan ändå vara både missriktat och kontraproduktivt. Detta har också drabbat Riksställningar som genom ändrade förutsättningar och försök att svara på dem fått se sina möjligheter och resultat kraftigt försvagas. Det är med stigande oro Konstfrämjandet sett hur Riksställningars samtidskonstuppdrag har degraderats.

Konstfrämjandet har uppskattat samarbetet med Riksställningar, som nu pågått i 50 år. Nu senast genom Konstfrämjandets övertagande av samtidskonstkartan.se, utbildningsdygn vi arrangerar tillsammans med konstkonsulenterna, och nätverksträffar med självorganiserade konstverksamheter. Vi erfar att alla dessa arrangemang och aktiviteter varit mycket viktiga och uppskattade.

Samtidskonstuppdraget är för viktigt för att marginaliseras ytterligare. Vi föreslår därför att uppdraget övertas av Konstfrämjandet. Vi tror att Konstfrämjandet som en levande och regionalt verksam organisation kan tydliggöra uppdraget, ha en större räckvidd i samhället, och vara mer innovativa i främjandet av samtidskonstens utveckling och spridning i landet än en myndighet.

Konstfrämjandet finns i hela samhället och vår verksamhet bygger på samarbete med medlemsorganisationer, distrikt och övriga konstfrämjande verksamheter. Tack vare vårt kontaktnät med det professionella konstlivet, våra medlemmar och distrikt har vi en räckvidd i landet som ingen annan konstorganisation. Det gäller inte minst socialt och över klassgränser. Ett exempel är Stockholmsskolan som samlar ungdomar från hela länet och som klassrum använder förortskonsthallar som Tensta, Botkyrka och Konsthall C likväl som Nationalmuseum och Moderna museet.

Konstfrämjandet

T + 46 (0)76 170 32 73
info@konstframjandet.se
www.konstframjandet.se

Swedenborgsgatan 1
118 48 Stockholm

Kopplingen mellan landsort och storstad är en viktig förutsättning för oss. Distriktens småskalighet och lokala förankring ger oss möjligheten att driva invånardrivna kulturprojekt. Distrikten och medlemmarna ger oss också ett nätverk med kopplingar till många olika typer av verksamheter och organisationer, inte bara konst. Genom denna kombination av nätverk och arbetssätt kompletterar vi de andra stora konstinstitutionerna i Sverige, och är med att utveckla samtidskonstens betydelse i hela landet.

Konstfrämjandet är berett att axla ansvaret för ett statligt samtidskonstuppdrag. Med oss skulle uppdraget snabbt kunna gynna invånare och verksamheter runtom i hela landet och väl fylla samtliga huvudmål för den statliga kulturpolitiken.

Berit Högman, ordförande

Monica Fundin Pourshahidi, vice ordförande

Per Hasselberg, verksamhetsledare